

bragt i overensstemmelse med konventionernes principper.

Regeringen skal på denne baggrund indstille, at Danmark ratificerer konvention nr. 169 med virkning overalt i Kongeriget Danmark. Regeringen lægger herved vægt på, at Grønland ønsker at konventionen skal gælde for Grønland.

II. Grønland

1. Hjemmestyreordningen

Hjemmestyreordningen for Grønland bygger på rigsfællesskabets opretholdelse, hvilket indebærer, at Grønland forbliver en del af Danmarks rige for hvilken grundloven gælder. Som følge heraf ligger kompetencen til at varetage relationerne til udlandet, herunder indgåelse og ratifikation af traktater, hos rigsmyndighederne, jf. hjemmestyrelovens § 11.

Ved hjemmestyreloven, lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands Hjemmestyre, har Folketinget overdraget lovgivende og administrative beføjelser til de grønlandske myndigheder. Hjemmestyreloven bestemmer, at de områder, der er anført i et bilag til loven, kan overføres til Hjemmestyrets kompetence. Alle de i Hjemmestyrelovens bilag anførte områder er overført til Hjemmestyrets kompetence. De væsentligste områder, som alle er omfattet af konvention nr. 169, er Grønlands styrelsesordning, jf. konventions art. 6, skat, jf. art. 6, erhvervsforhold, herunder fiskeri og jagt, jf. art. 15, stk. 1 og 23, undervisning og kultur, jf. art. 5, 21, 22 og 26-31, socialvæsen, jf. art. 24, arbejdsmarkedsforhold, jf. art. 20, landsplanlægning/arealanvendelse, jf. art. 12, 14 og 17, miljøbeskyttelse, jf. art. 7 og sundhedsvæsen, jf. art. 25.

På de sagsområder, der er overtaget af Hjemmestyret, foretages den interne gennemførelse i Grønland af internationale aftaler, som er indgået af rigsmyndighederne, af Hjemmestyret. Hjemmestyret er undergivet de forpligtelser, der til enhver tid følger af sådanne aftaler, jf. Hjemmestyrelovens § 10, stk. 1.

I det omfang, der i konventionen stilles krav med hensyn til indholdet af foranstaltninger på sagsområder, der er overtaget af Hjemmestyret, bliver Hjemmestyret ved en ratifikation af konventionen forpligtet til i sin regelfastsættelse og administration af området at opfylde konventionens bestemmelser, uanset at Hjemmestyret efter hjemmestyrelovgivningen, herunder bemyndigelseslovene, ikke er undergivet sådanne begrænsninger. Som eksempel herpå kan nævnes bestemmelserne i konventionens art. 3 om ligestilling mellem mænd og kvinder, art. 20, stk. 2a. om adgang til beskæftigelse og kap. V om indretningen af sundhedsvæsenet.

2. Rettigheder til landområder

Art. 14 og 15 vedrører spørgsmålet om landområder. Disse artikler har givet anledning til fortolkningstvivil.

Hjemmestyrelovens § 8, stk. 1, fastslår, at »den fastboende befolkning i Grønland har grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne ressourcer«.

Den gældende retstilstand i Grønland giver ikke mulighed for, at borgerne kan eje jord.

2.a. Art. 14

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det må antages, at jorden i Grønland formentlig tilhører den danske stat, idet dog Grønlands Hjemmestyre har den daglige bestemmelsesret over jorden. Hjemmestyrets myndigheder kan således tildele brugsret til jord til personer eller selskaber i form af de såkaldte arealtildelinger. En sådan arealtildeling gives af henholdsvis kommunalbestyrelsen og Landsstyret. På denne jord kan den, der har fået arealet tildelt, opføre en bygning i overensstemmelse med de vilkår, som er fastlagt i arealtildelingsafgørelsen. I de gældende regler om arealtildeling (Landstingsforordningen nr. 6 af 19. december 1986 med senere ændringer, senest landstingsforordning nr. 17 af 30. oktober 1992, om arealanvendelse og planlægning. Den bagvedliggende danske bemyndigelseslov er lov nr. 612 af 23. december 1980 med senere ændringer om arealudvikling, byudvikling og bebyggelse) findes der ikke bestemmelser, der særligt tilgodeser personer eller befolkningsgrupper, som traditionelt har haft en råderet over et givet område.

Der må efter Justitsministeriets opfattelse lægges afgørende vægt på, at de reale hensyn, der ligger bag konventionens artikel 14, nemlig de oprindelige folks bestemmelsesret over de områder, de traditionelt råder over, er tilgodeset gennem den bestående ordning i Grønland. På denne baggrund finder Justitsministeriet, at det er forsvarligt, at konventionen ratificeres fra dansk side under afgivelse af en samtidig erklæring, hvori den gældende retstilstand for så vidt angår ejendomsretten til jorden i Grønland.

Bestemmelsen i artikel 14 i konvention nr. 169 har også givet anledning til indgående overvejelser og diskussion i andre af de nordiske lande.

Norge har fundet, at samernes særligt beskyttede brugsret over de områder, de traditionelt anvender, lever op til kravet om en anerkendelse af »the right of ownership and possession«. Norge har på den baggrund ratificeret konventionen.

Sverige har anlagt en fortolkning af artikel 14, hvorefter bestemmelsen stiller krav om en anerkendelse af en egentlig ejendomsret for de oprindelige folk til de områder, de traditionelt råder over. Sverige